

Justitieombudsmannen
Stefan Holgersson

Kritik mot en skolkurator som under en pågående vårdnadstvist höll stödsamtal med den ena föräldern och följde med samma förälder på ett möte vid socialförvaltningen

Beslutet i korthet: En vårdnadstvist pågick mellan föräldrarna till en flicka, född 2007. På grund av vårdnadstvisten träffade flickan skolkuratoren för samtal en gång i veckan under några veckor. Under samma period höll skolkuratoren samtal med mamman för att stötta henne i föräldrarollen. Samtidigt pågick en barnavårdsutredning. När mamman skulle delges utredningen på socialförvaltningen följde skolkuratoren med henne och var med vid mötet.

JO har tidigare uttalat att personalen vid förskolor och skolor ska förhålla sig neutral vid tvister om vårdnad och umgänge m.m.

Utgångspunkten måste vara att en skolkurator som har till uppdrag att hålla stödjande samtal med en elev på grund av en pågående tvist eller konflikt mellan föräldrarna inte bör föra samtal med föräldrarna – vare sig med båda eller en av dem – i syfte att stödja eller handleda föräldrarna i deras roll eller situation. En annan sak är att föräldrarna kan behöva involveras i det stöd som ges barnet.

JO kritiserar skolkuratoren för att hon erbjöd föräldrarna stödjande samtal om deras föräldraroll samt även höll sådana samtal med den ena föräldern. Skolkuratorns agerande innebar en stor risk för att hon skulle dras in i föräldrarnas konflikt om vårdnad.

JO anser även att det var direkt olämpligt att skolkuratoren följde med den ena föräldern på mötet vid socialförvaltningen. Den andra föräldern uppfattade med fog det som att skolkuratoren var partisk. Skolkuratoren får kritik för sitt agerande även i detta avseende.

Anmälan

I en anmälan till JO klagade AA på skolkurator BB, Linnéskolan, Eksjö kommun. Han uppgav bl.a. följande:

Hans dotter CC träffade skolkuratoren för samtal med anledning av en pågående vårdnadstvist om dottern mellan honom och hans före detta fru DD, dotterns mamma. Samtidigt pågick även en barnavårdsutredning. När den utredningen var klar och skulle delges föräldrarna tog mamman med sig skolkuratoren till mötet på socialförvaltningen. Det visade sig även att skolkuratoren, parallellt med samtalen med dottern, höll samtal med mamman. Skolkuratorns agerande

innebar att hon tog ställning i föräldrarnas konflikt, och det fanns även en risk för att detta påverkade dottern.

Till anmälan bifogades journalanteckningar för perioden den 13–27 maj 2015 gällande CC från socialförvaltningen i Eksjö kommun och sidan 6 i Eksjö tingsrätts dom den 15 juni 2016 i mål nr T 962-15.

I socialförvaltningens journalanteckning från den 20 maj 2015 om mötet som skolkuratoren var närvarande vid angavs bl.a. följande:

Under samtalet blir det tydligt att skolq BB har en dubbel roll som stöd för både CC och DD. I samtal efter att mamman lämnat rummet tar ut upp att BB måste fundera på sin dubbla roll. Det blir också tydligt i samtalet att hon tagit ställning för DD.

Utredning

JO hämtade in den ovan nämnda domen från Eksjö tingsrätt.

JO begärde därefter att Barn- och ungdomsnämnden i Eksjö kommun skulle yttra sig över det som framfördes i anmälan.

JO fick inledningsvis som remissvar en skrivelse från EE, elevhälsoschef, Eksjö kommun. Nämnden gav sedan in ett sammanträdesprotokoll där det framgick att nämnden hade tagit del av informationen i ärendet. I skrivelsen anfördes följande:

Skolkurator BB har erbjudit båda föräldrarna [...] föräldrahandledning.

BB har endast haft handledning med DD då AA tackade nej. Utifrån att båda föräldrarna haft möjlighet till föräldrahandledning så anser vi inte att det skett en intressekonflikt. BB har utifrån ett barnperspektiv arbetat för att CC ska få en bra relation till båda sina föräldrar.

JO begärde därefter att nämnden skulle yttra sig på nytt över det som framfördes i anmälan och därvid särskilt förtydliga redogörelsen när det gällde de samtal som skolkuratoren erbjöd föräldrarna och höll med mamman (bl.a. bakgrunden till och syftet med samtalen samt i vilken omfattning och under vilken tidsperiod de ägde rum). JO begärde även att nämnden särskilt skulle yttra sig över AA:s påstående om att skolkuratoren hade följt med mamman till ett möte vid socialförvaltningen när en barnavårdsutredning skulle delges.

Nämnden anförde i ett remissvar följande:

Skolkurator BB har haft regelbundna samtal varje vecka med CC, från 2015-05-06 fram till skolavslutningen i juni 2015, samt något enstaka samtal under höstterminen 2015. Dessa ägde rum på BB:s kontor som är beläget på Eksjös högstadieskola, Prästängsskolan. Denna skola ligger en bit från CC:s egen skola, Linnéskolan. Eftersom samtalen ägde rum på Prästängsskolan så blev CC lämnad eller hämtad av sin mamma DD. Vid dessa tillfällen möttes skolkurator BB och DD endast för lämning och hämtning av CC. Inga andra handledningstillfällen ägde rum mellan skolkurator BB och DD än de som skedde telefonledes under samma tidsperiod som BB hade regelbunden kontakt med CC från den 6/5 fram till skolavslutningen.

Skolkurator BB har erbjudit båda föräldrarna [...] föräldrahand-ledning.

Skolkurator BB träffade CC och DD första gången 2015-05-06 då skolsköterskan FF gjorde en överlämning av ärendet till BB.

DD tog kontakt via telefon med skolkuratoren för att bolla tankar och funderingar runt föräldraskapet.

Skolkurator BB har haft handledning vid fyra tillfällen med DD telefonledes, i syfte att stötta henne i föräldrarollen.

2015-05-13

2015-05-18

2015-05-26

2015-06-03

Även pappa AA tog telefonkontakt med BB under samma tidsperiod, hon erbjöd då även honom samma stöttning men han avböjde det erbjudandet.

Syftet med att stötta föräldrarna var att få till en positiv övergång mellan föräldrabyten för CC, då hon växelvis bodde hos båda sina föräldrar. Något som dessutom uppnåddes och samtalen med CC kunde avslutas. Skolkurator BB har utifrån ett barnperspektiv arbetat för att CC ska få en bra relation till båda sina föräldrar.

Utifrån att båda föräldrarna haft möjlighet till föräldrahandledning så anser vi inte att det skett en intressekonflikt.

Skolkurator BB var med DD vid ett möte på socialförvaltningen. BB hade fått information från DD att barnvårdsutredningen skulle kommuniceras vid mötet. BB hade ingen vetskap om att utredningen var klar och därmed skulle delges då hon gick till mötet.

Sedan begärde JO att nämnden på nytt skulle yttra sig och svara på varför och i vilken roll som skolkuratoren var med mamman på ett möte vid socialförvaltningen samt vad nämnden gjorde för bedömning av den angivna situationen.

Nämnden kom in med ett förnyat yttrande och anförde följande:

Skolkurator BB var med DD vid ett möte på socialförvaltningen. BB hade fått information från DD att barnvårdsutredningen skulle kommuniceras vid mötet. BB hade ingen vetskap om att utredningen var klar och därmed skulle delges då hon gick på mötet.

Skolkurator BB var med på mötet för att informera socialförvaltningen om att hon hjälpte och stöttade CC till att återskapa en lugn och balanserad relation till båda sina föräldrar.

AA kommenterade remissvaren och uppgav bl.a. att han erbjöds samtal med skolkuratoren först efter att han hade ringt till henne och ifrågasatt att hon hade samtal med mamman.

Bedömning

Inledning

En vårdnadstvist pågick mellan AA och DD om deras dotter CC, född 2007. På grund av vårdnadstvisten träffade CC skolkuratoren för samtal en gång i veckan under maj och juni 2015 (t.o.m. skolavslutningen) samt vid något enstaka tillfälle under höstterminen 2015. Under samma period i maj och juni 2015 höll

skolkuratoren, efter att mamman hade kontaktat henne, handledningssamtal med mamman vid fyra tillfällen per telefon. Samtalen syftade till att stötta mamman i hennes föräldraroll. Efter att AA hade kontaktat skolkuratoren erbjöd hon även honom samtal, vilket AA tackade nej till. Samtidigt pågick en barnavårdsutredning vid socialförvaltningen som gällde CC. När mamman skulle delges utredningen på förvaltningen följde skolkuratoren med mamman och var med vid mötet.

JO har i tidigare beslut uttalat att personalen vid förskolor och skolor ska förhålla sig neutral vid tvister om vårdnad och umgänge m.m. Det är viktigt att en förälder inte upplever att myndigheten tar ställning för den ena parten i en pågående tvist. För berörda barn är det självfallet också av stor betydelse att personalen inte dras in i föräldrarnas konflikt utan att skolan, i så stor utsträckning som möjligt, får vara en fredad plats (se bl.a. JO 2007/08 s. 473, dnr 3028-2006 och JO 2015/16 s. 590, dnr 1734-2013).

Skolkuratorns stödsamtal med vårdnadshavare

Skolkuratorns uppdrag att stötta barnet i det aktuella fallet innebar att hon fick viss kännedom om och insyn i föräldrarnas konflikt. I en sådan situation framstår det som särskilt viktigt att skolpersonal förhåller sig neutral och inte dras in i eller tar ställning i konflikten.

Mot denna bakgrund måste utgångspunkten vara att en skolkurator som har till uppdrag att hålla stödjande samtal med en elev på grund av en pågående tvist eller konflikt mellan föräldrarna inte bör föra samtal med föräldrarna – vare sig med båda eller en av dem – i syfte att stödja eller handleda föräldrarna i deras roll eller situation. En annan sak är att föräldrarna kan behöva involveras i det stöd som ges barnet.

Av remissvaret framgår det att skolkuratoren, efter att mamman hade tagit kontakt med henne, erbjöd båda föräldrarna handledande samtal och att hon även höll sådana samtal med mamman. AA har uppgett att det var först efter att han hade ifrågasatt att skolkuratoren höll samtal med mamman som han tillfrågades om samtal. Oavsett hur det gick till när skolkuratoren erbjöd föräldrarna samtal, och även om hennes avsikt var att värna CC:s bästa, är jag kritisk till att hon i den aktuella situationen erbjöd föräldrarna stödjande samtal om deras föräldraroll samt även höll sådana samtal med mamman. Skolkuratorns agerande innebar en stor risk för att hon skulle dras in i föräldrarnas konflikt om vårdnad.

Skolkuratorns närvaro vid ett möte på socialförvaltningen

Det har vidare kommit fram att skolkuratoren följde med mamman till ett möte på socialförvaltningen. Enligt remissvaret var skolkuratoren med vid mötet för att informera socialförvaltningen om att hon hjälpte och stöttade CC att återskapa en lugn och balanserad relation till båda sina föräldrar.

Under en barnavårdsutredning är det vanligt att socialtjänsten hämtar in information från bl.a. ett barns skola. I det aktuella fallet är det utrett att skolkuratoren hade fått information av mamman om mötet och att kuratorn kände till att det gällde den barnavårdsutredning som pågick avseende CC. Av socialförvaltningens journalanteckningar framgår det att mamman meddelade förvaltningen att skolkuratoren önskade vara med vid mötet och att de skulle komma båda två. Det har alltså inte varit fråga om att skolkuratoren var närvarande vid mötet på initiativ av socialförvaltningen. (Jag går inte här in på frågan om skolkuratorns möjligheter att i den aktuella situationen lämna uppgifter om CC till socialförvaltningen.)

Enligt min mening var det direkt olämpligt att skolkuratoren följde med mamman på mötet vid socialförvaltningen. Det som har kommit fram om anledningen till hennes närvaro ändrar inte den bedömningen. AA uppfattade med fog det som att skolkuratoren var med vid mötet till stöd för mamman, dvs. att hon var partisk.

Skolkuratoren förtjänar kritik för sitt agerande även i detta avseende.

Ärendet avslutas.